

Predstavitev človekovih pravic

Cilj:

Udeleženci razlikujejo med različnimi človekovimi pravicami, ki jih lahko najdejo v Splošni deklaraciji človekovih pravic (SDČP), in znajo razložiti, kako jih sami uporabljajo v svojem vsakdanjem življenju. Prepoznajo, da so vse človekove pravice univerzalne, neodtujljive in nedeljive.

Čas:

45 minut

Ciljna skupina:

Učenci tretje triade osnovnih šol in dijaki srednjih šol

Potrebščine:

Kartice pravic, kartice dnevnih aktivnosti, škarje

POTEK AKTIVNOSTI

ZAČETNA AKTIVNOST (10 min)

Udeležence razdelite v manjše skupine (naj bo število skupin sodo) in jim razdelite 8 kartic pravic in 8 kartic dnevnih aktivnosti. Skupine prosite, da povežejo posamezne člene na karticah pravic s primeri vsakodnevnega vedenja na karticah dnevnih aktivnosti. Navodilo lahko zveni tako: »Ugotovite, katero vsakodnevno opravilo se povezuje s katerim členom Splošne deklaracije človekovih pravic«.

OSREDNJA AKTIVNOST (25 min)

Združite skupine in z vsemi učenci skupaj razpravljajte o njihovih odgovorih. Pravilne kombinacije so naslednje:

- ČLEN 19: Uporabljam družabne medije, da izrazim svoje mnenje o različnih temah.
- ČLEN 3: V svojem mestu se lahko prosto sprehajam brez strahu za svoje življenje.
- ČLEN 12: Ni mi treba razkriti svojega zasebnega življenja drugim ljudem.
- ČLEN 13: V svoji državi lahko prosto grem kamorkoli želim.
- ČLEN 25: Če sem bolan, grem k zdravniku.
- ČLEN 18: Prosto razpravljam o svojih prepričanjih.
- ČLEN 24: Družim (igram) se s svojimi prijatelji.
- ČLEN 26: Lahko hodim v šolo in se učim.

Po razpravi naj se učenci ponovno razdelijo v skupine (lahko v iste kot pri prvi dejavnosti, lahko pa sestavijo nove). Vsaka skupina naj izbere določeno število »kartic pravic« (odvisno od števila skupin - če sta skupini dve, vsaka izbere štiri pravice; če imate štiri skupine, vsaka izbere dve pravici itn.). Učenci naj jih razvrstijo v kronološki red, glede na to, katere pravice so uživali vse od takrat, ko so se zjutraj zbudili, do trenutnega dogajanja v učilnici.

Zatem prosite skupine, da vsaka odstrani eno izmed izbranih pravic in se pogovori o tem: »Kako bi bil današnji dan drugačen, če te pravice ne bi imeli?«

ZAKLJUČNA AKTIVNOST (10 min)

Za konec naj vsaka skupina sošolcem predstavi svoje ugotovitve, razred pa naj skupinsko debatira o naslednjih vprašanjih:

- Kako je to, da so odstranili eno pravico, vodilo do zanikanja drugih pravic?
- Kako bi odvzem te pravice vplival na njihove starše, učitelje, prijatelje idr.?

Za razvrstitev nekaterih pravic je možnih več pravilnih rešitev dnevnih aktivnosti, kar je dobra priložnost, da se izpostavi prepletenosti in povezanosti človekovih pravic. Prav tako je pomemben zaključek, da so človekove pravice univerzalne, neodtujljive in nedeljive.

Priloge:

Priloga 1: Kartice pravic SDČP

ČLEN 19: Svoboda izražanja in pravica širjenja informacij.	ČLEN 3: Pravica do življenja, svobode in varnosti.
ČLEN 12: Zasebnost in pravica do doma in družinskega življenja.	ČLEN 13: Svoboda živeti in svobodno potovati znotraj države.
ČLEN 25: Pravica do življenjskega standarda, ki omogoča zdravje in dobro počutje.	ČLEN 18: Svoboda prepričanja (vključno z verskih prepričanjem).
ČLEN 24: Pravica do počitka in prostega časa.	ČLEN 26: Pravica do izobrazbe, vključno z brezplačnim osnovnošolskim izobraževanjem.

Priloga 2: Kartice dnevnih aktivnosti

UPORABLJAM družabne medije, da izrazim svoje mnenje o različnih temah.	V svojem mestu se lahko PROSTO SPREHAJAM brez strahu za svoje življenje.
NI MI TREBA razkriti svojega zasebnega življenja drugim ljudem.	V svoji državi lahko PROSTO GREM kamorkoli želim.
Če sem bolan, GREM k zdravniku.	Lahko PROSTO RAZPRAVLJAM o svojih prepričanjih.
DRUŽIM (IGRAM) se s svojimi prijatelji.	LAHKO HODIM v šolo in se učim.